

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie

Jubilea a zprávy

Pokroky matematiky, fyziky a astronomie, Vol. 36 (1991), No. 5, 301--[304a]

Persistent URL: <http://dml.cz/dmlcz/139663>

Terms of use:

© Jednota českých matematiků a fyziků, 1991

Institute of Mathematics of the Academy of Sciences of the Czech Republic provides access to digitized documents strictly for personal use. Each copy of any part of this document must contain these *Terms of use*.

This paper has been digitized, optimized for electronic delivery and stamped with digital signature within the project *DML-CZ: The Czech Digital Mathematics Library* <http://project.dml.cz>

šší vzdělání i hloubku v některém směru naznačuje dobrovolně dosažená shoda ve

věcech podstatných.

jubilea zprávy

ŽIVOTNÍ JUBILEUM
PROF. DR. PETRA SGALLA, DrSc.

Je to právě jen kalendář, který ukazuje na fakt, že Petr Sgall dosáhl 27. května 1991 jubilea — 65 let. Zdá se to být zcela nedávno, kdy jsme jako jeho žáci a spolupracovníci v rámci omezených možností uvažovali o připomenutí jeho 60. narozenin. V jeho vlasti se podařilo vzpomenout tohoto jubilea a zhodnotit skromnými prostředky význam jeho vědeckého působení pouze v Jazykovědných aktualitách a v periodiku vydávaném na jeho pracovišti „Prague Bulletin of Mathematical Linguistics“. Pouze jeho zahraniční přátelé a kolegové se dokázali spojit, překonat i některé velmi pevné bariéry a vydat sborník s příznačným podtitulem *Test and Protest*.*)

*) *Language and Discourse: Test and Protest*. A Festschrift for PETR SGALLA, ed. by J. L. MEY, Benjamins Publishing Company, Amsterdam, Philadelphia 1986, 611 s.

Mezi přispěvateli nechyběli přední teoretici naši, členové a pokračovatelé Pražského lingvistického kroužku (např. J. Vachek, Fr. Daneš), teoretičtí lingvisté zahraniční (např. V. Ju. Rozencvejg, R. Růžička, I. Bellertová), byla zastoupena lingvistika počítačnická a formální (např. jmény P. Garvina, H. Schnelleho, W. von Hahna).

Mládí a první kroky Sgallovy, ovlivňující výběr životního povolání, a v jeho případě i poslání, byly tragicky poznamenány druhou světovou válkou, v ní ztratil otce; sám prožil na sklonku války několik měsíců v koncentračním táboře, takže svá gymnaziální studia mohl dokončit až v září 1945 na gymnáziu v České Třebové. Potom přichází na filozofickou fakultu Univerzity Karlovy, kde byl jako posluchač obecné lingvistiky vědecky ovlivněn především příslušníky Pražského lingvistického kroužku V. Skaličkou a B. Havránkem.

V době studií na FF UK na jeho čínorodou povahu působil revoluční kvas poučkových radikálů, ale jeho zdravý rozum mu dovolil vystřízlivět z něho natolik včas, že své vlastní žáky od konce 50. let formuje již zcela v duchu strukturální lingvistiky a nejlepších tradic Pražské lingvistické školy. Aspiranturu dokončil prací o vývoji indoevropské flexe, rok strávil na stáži v Krakově, kde pod vedením J. Kuryłowicze připravil habilitaci o vědeckých infinitivech. Po krátkém studijním pobytu v Moskvě v r. 1958, kdy navazuje kontakty s těmi vědci, kteří dokázali v SSSR obhájit kybernetiku a uplatnění matematických metod v lingvistice proti ideologickým nařčením z buržoazní pavědy, získává Sgall své spolupracovníky a žáky pro oblast výzkumu strojevého překladu a jeho teorie a nakonec pro algebraickou lingvistiku jako teoretický směr.

Fakt, že Sgallovo jubileum neušlo pozornosti JČMF, je dán zajisté tím, že je jejím dlouholetým členem, a jistě i tím, že 23 let ze své 40leté dráhy vysokoškolského učitele a vědeckého pracovníka působil na matematicko-fyzikální fakultě UK v Praze. Je tu však ještě zásadnější skutečnost, proč je nutné připomenout jubileum Petra Sgalla i v kontextu matematickém: P. Sgall konstituoval v ČSFR interdisciplinární obor, nazývaný dnes již tradičně algebraická a počítačová lingvistika a založil první vědeckou školu tohoto oboru u nás, vyškolil řadu následovníků — lingvistů, matematiků, logiků. Sgallova škola je dnes ve světě (na kontinentě i za oceánem) zná-

ma a ceněna na významných světových pracovištích zabývajících se automatickým zpracováním přirozeného jazyka (ať už se jmenují počítačová lingvistika, elektronické zpracování dat, ústav strojového překladu, středisko umělého intelektu až po pracoviště lingvistiky obecné, teoretické nebo formální).

Jeho bibliografie pečlivě vedená do r.1986 představuje 296 položek (recenze v to nepočítaje), z toho 18 titulů ve knižních, v nichž je Sgall autorem jediným, ve velké části vedoucím autorského kolektivu nebo autorem podstatným, u dvou titulů editorem. Jeho činnost v následujícím období pěti let není méně intenzivní; počet původních vědeckých statí jde opět do desítek, napsal také řadu statí popularizačních. Monografie o obecné češtině (spolu s J. Hronkem, A. Stichem a J. Horeckým) pod titulem *Variation in Language: Code Switching in Czech as a Challenge for Sociolinguistics* je v tisku pro Benjamins Publishing House, její česká popularizační zaměřená mutace autorů Sgall, Hronek právě vzniká.

Nejde tu samozřejmě o absolutní čísla, ta jen dokreslují šíři Sgallových zájmů a šíři zájmů předních vědeckých časopisů a nakladatelství o Sgalla jako autora.

Necháme-li na tomto místě stranou šíři zájmů lingvistických (klasická typologie jazyků, sociologické zájmy spojené s jazykovou kulturou, návrhy na rozumnou racionalizaci pravidel českého pravopisu, dále teoretické statí využívající vhodný matematický aparát pro prezentaci obecně lingvistických poznatků), byl Sgall první, kdo na svých seminářích ve spolupráci s matematiky (vzpomeňme při té příležitosti Karla Čulíka) a logiky u nás studoval a ve své koncepci uplatňoval i rozvíjel přístup Noama Chomského. Vývoj teorie Chomského uplatňovaný na přirozený jazyk (zejm. angličtinu) doznal za posledních 30 let značných změn, byl oprávněně kritizován (mj. i Sgallem a jeho školou), po Chomském vznikla řada jiných neortodoxních formálních popisů přirozených jazyků. Chomského zásluhou (jako zakladatele teorie formálních jazyků a gramatik) však zůstává, že jeho práce se staly mostem mezi lingvisty a matematiky (informatiky, algebraiky, matematickými logiky). To Sgall se svou vědeckou erudicí a invencí dovedl využít ve své vlastní koncepci svébytného modelu pro popis jazykového systému. V tomto duchu vedl svůj tým, vedl desítky diplomových i disertačních prací lingvistů i matematiků z této specializace.

Pro své teoretické vývody nachází Sgall oporu i v jejich relevanci pro projekty aplikační (strojový překlad, automatické porozumění textu pro oblast umělé inteligence ap.). P. Sgall vyprovokoval i diskusi o užití počítačů pro strojové zpracování

vání češtiny a vytvořil v r.1988 pracovní skupinu odborníků z vysokých škol, akademie i resortních ústavů tohoto zaměření. Podporoval rozvíjení praktických aplikací, hledal uživatele, podílel se na vypracování projektů v době, kdy informatizace se stala jednou z hybných sil společenského vývoje.

V letech 1962 – 1968 vedl Sgall skupinu lingvistů a matematiků v tehdejšímu Centru numerické matematiky MFF UK. V letech 1963 – 1965 byl proděkanem této fakulty, členem její vědecké rady a vědecké rady CNM. V té době obhájil svou doktorskou disertaci: návrh originální koncepce jazykového popisu známého jako „funkční generativní popis“ spojující tvůrčím způsobem konstruktivistický přístup Chomského s funkčním a stratifikačním přístupem Pražské školy. Tento model je pak jeho žáky rozvíjen a naplňován; jakožto popis vymezený konstruktivní procedurou je vhodný jako podklad pro implementaci analýzy a syntézy psaného jazyka, zejména češtiny. V r.1968 byla pod jeho vedením na FF UK vytvořena Laboratoř algebraické lingvistiky, kam přešla i větší část jeho skupiny z MFF UK. V R.1972 hrozil Sgallovi odchod z univerzity a jeho laboroří rozpad. I tehdy se našli na MFF UK a ve vedení univerzity přátelé, kteří pomohli zachránit nejen Sgallovu existenci, ale pro budoucnost i obor, který Sgall u nás založil. Díky tomu bylo 15 vědeckých a odborných pracovníků na začátku r.1973 převedeno z FF UK na MFF UK.

Za pracovních podmínek občas až absurdních, prosadil Sgall mnoho: publikace v zahraničí pro sebe i pro celý kolektiv, kontakty s předními světovými pracovišti lingvistiky obecné i počítačové, výpočetní centry i středisky umělého intelektu, pořádání každoročních mezinárodních porad s přizváním předních zahraničních odborníků, zorganizování celosvětového setkání odborníků z počítačové lingvistiky COLING-82 ap. Přes mnoho vržených stínů svůj kus místa na slunci toto „pracoviště“ jednou pod hlavičkou Výpočetního centra UK, jindy Katedry numerické matematiky, poté pod Katedrou aplikované matematiky, mělo. Při stálé hrozbě dalších reorganizací, změny kateder a vedoucích P. Sgall toto místo pro svůj tým uhasil. Na této cestě spolupracovníky získával i ztrácel. Budiž řečeno, že ti, kteří vytrvali i za bouře a nepohody, nejen nelitují, ale vědí, v čem je jeho síla. Akt předání dekretu řádného profesora Univerzity Karlovy, jímž byl navržen již v r.1969, v dubnu 1990 a utvoření Ústavu teoretické a počítačové lingvistiky na FF UK pod jeho vedením rovněž v dubnu 1990 lze pokládat za částečné splacení dluhu akademické obce a snad i širší veřejnosti vůči osobnosti a vědecké

práci Petra Sgalla.

Jarmila Panevová
Matematicko-fyzikální fakulta UK

PROFESOR VALTER ŠEDA
ŠESTĎESIATROČNÝ

Dňa 11. 4. 1991 oslávil svoje šesťdesiate narodeniny profesor matematiky na Matematicko-fyzikálnej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave RNDr. Valter Šeda, DrSc., významný československý matematik a vynikajúci vysokoškolský učiteľ.

Osobnosť profesora V. Šedu je československej matematickej verejnosti dobre známa a je pre nás radostnou skutočnosťou, že sa dožíva svojho životného jubilea plný sviežosti a s bohatými plánmi do budúcnosti.

Valter Šeda sa narodil v Seredi, okr. Galanta. Zanedlho sa však presťahoval do Spišskej Starej Vsi, okr. Poprad. Po ukončení ľudovej školy študoval na reálnom gymnáziu v Kežmarku, ktoré ukončil maturitou v roku 1949. V rokoch 1949 – 1953 študoval matematiku na Prírodovedeckej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Vedecká činnosť profesora V. Šedu sa začala rozvíjať na PF UK v r. 1953, keď nastúpil na internú aspirantúru pod vedením akademika J. Hronca a akademika O. Borůvku. Jeho kandidátska dizertačná práca bola venovaná problematike obyčajných diferenciálnych rovníc, ktorým zostal verný dodnes. Po absolvovaní aspiratúry v r. 1956 pracoval na Katedre matematiky PF UK ako odborný asistent do roku 1964, keď sa habilitoval na docenta.

V r. 1967 sa stáva prvým vedúcim Laboratória výpočtovej techniky na PF UK. V nasledujúcom roku odchádza na dvojročný prednáškový pobyt na univerzitu v Bagdade. V rokoch 1972 – 74 bol poverený vedením Katedry matematickej analýzy na PF UK. V r. 1980 prechádza (vlastne len formálne) na Katedru matematickej analýzy práve vzniknutej Matematicko-fyzikálnej fakulty UK (ktorá vznikla vyčlenením od PF UK), kde v roku 1982 obhájil doktorskú dizertačnú prácu a bol menovaný profesorom. V rokoch 1981 – 90 bol znovu poverený vedením katedry. Na MFF UK pôsobí dodnes. Jeho život je tak od roku 1949 — teda plných 42 rokov — úzko spätý s alma mater.

Obdivuhodná je šírka vedeckých záujmov V. Šedu. Jadrom jeho vedeckej práce sú obyčajné diferenciálne rovnice. Svoju stopu však zanechal i v teórii diferenciálnych rovníc v komplexnom obore, numerickom riešení diferenciálnych rovníc i v nelineárnej funkcionálnej analýze a jej aplikáciách v teórii diferenciálnych rovníc. Doteraz publikoval 52 pôvodných vedeckých prác, ktoré vzbudili pozoruhodný medzinárodný ohlas. O svojich výsledkoch prednášal na mnohých domácich a zahraničných konferenciách. Jeho prednášky majú už tradične vyhradený priestor na letných a zimných školách z diferenciálnych rovníc, ktoré organizuje žilinská pobočka JSMF. Výrazne sa podieľal na organizovaní EQUADIFFu, pravidelných československých konferencií o diferenciálnych rovniciach. Dlhé roky pôsobí ako recenzent pre odborné a referatívne matematické časopisy. Je vedúcim výskumnej úlohy „Obyčajné a funkcionálne diferenciálne rovnice“. Počas svojho pôsobenia na PF UK a MFF UK bol členom rôznych komisií, redakčných a vedeckých rád, predsedom komisie pre obhajoby kandidátskych dizertačných prác a členom komisie pre obhajoby doktorských dizertačných prác.

Jubilantova odborná erudícia sa prejavuje i v pedagogickej činnosti. Jeho prednášky pre poslucháčov sa vyznačujú príťažlivosťou a matematickou eleganciou. Mnohí študenti (medzi ktorými sú dnes už renomovaní matematici) pod jeho vedením napísali svoje prvé vedecké práce už počas štúdia, čo si vyžiadalo stovky hodín obetavej práce. Vychoval šesťnásť vedeckých aspirantov. Je spoluautorom vysokoškolskej učebnice *Obyčajné diferenciálne rovnice*, ktorá bude dlhé roky prameňom poznania pre všetkých, ktorí sa o túto disciplínu zaujímajú. Je tiež autorom úspešných skript *Komplexná analýza*.

Vo vedeckej i pedagogickej práci profesora V. Šedu sa odrážajú jeho povahové vlastnosti: skromnosť, poctivosť, svedomitosť, vytrvalosť, systematickosť, nezištnosť. Takého ho pozná nielen odborná matematická obec, ale aj všetci priatelia a známi z každodenného života. Pri príle-

žítosti významného životního jubilea mu všeci prajeme vela zdravia, životného optimizmu do ďalších rokov a ešte vela rokov práce v prospech celej československej matematiky.

*Milan Gera
Alexander Haščák*

MEZINÁRODNÍ MATEMATICKÝ KONGRES, KYOTO, 21.–29. SRPNA 1990

Tradice pořádání matematických kongresů je zhruba stejně stará jako u novodobých olympijských her. První kongres se uskutečnil v roce 1893 v Chicagu u příležitosti Světové výstavy konané k výročí Kolumbova objevu Ameriky. Od té doby se kongresy pořádají vcelku pravidelně se čtyřletou periodou a není nutno zdůrazňovat, že prodělaly řadu změn. Zatímco v Chicagu se zúčastnilo pouze 45 matematiků a mnohá sdělení byla dokonce prezentována bez osobní účasti (Felix Klein přivezl řadu příspěvků evropských matematiků, mimo jiné i od Matyáše Lercha a Eduarda Weyra z Prahy), japonské Kyoto hostilo rekordních 3955 účastníků ze 76 států celého světa (mezi nimi ovšem bylo i také rekordních 2323 domácích). Na prvním kongresu se přednášky konaly pouze ve francouzštině, němčině a italštině, v Kyotu se přednášelo v naprosté většině v angličtině. Poznamenejme, že mnohé kongresy se výrazným způsobem zapsaly do historie matematiky a poznamenaly její vývoj. Připomeňme třeba závěrečnou přednášku Felixe Kleina v Curychu 1897 či slavných 23 Hilbertových problémů z pařížského kongresu 1900. Z těch novějších například referát Louis deBrangese o vyřešení slavné Bieberbachovy hypotézy na posledním kongresu 1986 v Berkeley.

Těch událostí a zážitků na letošním kongresu ICM 90 bylo mnoho. Zmíňme se stručně o některých z nich.

Fieldsovy medaile, hrající snad jakousi roli Nobelových cen v matematice, jsou vždy předávány vynikajícím matematikům v zahajovací den kongresu. Poprvé byly uděleny v roce 1936 v Oslu. Nesou jméno kanadského matematika J. D. Fieldse, předsedajícího kongresu 1924 v Torontu. Ten byl vlastně iniciátorem celé myšlenky a získal také první finanční příspěvek odměněným. Zpočátku byli vyznamenáváni vždy dva matematici nejen za své vědecké výsledky, ale i částečně jako povzbuzení do další činnosti. Nepsaná a dodržovaná dohoda pak byla, že držitelé nesmí být starší 40 let. Od moskevského matematického kongresu 1966 jsou udělovány vždy 4 medaile a mezi jejich nositeli najdeme slavná jména postav světové matematiky: M. F. Atiyah (1966), L. V. Ahlfors (1936), P. J. Cohen (1966), A. Grothendieck (1966), L. Hörmander

(1962), S. Novikov (1970), L. Schwartz (1950) či R. Thom (1958), abychom jmenovali alespoň některé z nich. Letošními držiteli Fieldsových medailí se stali V. Drinfeld (Fyzikálně-technický Institut nízkých teplot, Charkov) za práce z teorie kvantových grup a teorie čísel, Vaughan F. R. Jones (University of California, Berkeley) za práce v oboru operátorových algeber a za zavedení „Jonesových polynomů“ do teorie uzlů, Shigefumi Mori (Research Institute for Mathematical Science, Kyoto) za klasifikaci 3rozměrných algebraických variet a E. Witten (Institute for Advanced Study, Princeton) za práce spojující teoretickou fyziku s moderní matematikou. Ceny předával sám odstoupivší prezident Mezinárodní matematické unie Ludwig Faddějev. Ten byl současně i předsedou pracovní skupiny, která nakonec z mnoha došlých návrhů vybrala právě tato 4 jména. Práce Jonese, Drinfelda i Wittena spolu velice úzce souvisejí a ani práce domácího zástupce k nim nemá daleko, a tak se v kuloárech dosti vehementně diskutovalo a dokonce v některých příspěvcích implicitně poukazyvalo, kdo vlastně v komisi zasedal (M. Atiyah, C. Fefferman, E. Bombieri a další). Samozřejmě, volba je zajisté vždy nesnadná a těžko lze porovnávat matematické výsledky jako na sportovních soutěžích, nicméně konečné rozhodnutí odráží i současný „moderní“ trend v matematice. Připomeňme ještě, že Witten zakončoval hlavní přednášku posledního kongresu v Berkeley, tam také přednášel Drinfeld. Jones, Mori a Witten (ten tentokrát „mimo soutěž“ a hlavní program) měli hlavní přednášky právě v Kyotu. A ještě malá poznámka navrch — mezi držiteli Fieldsových medailí není dosud žádná žena. I to je, zdá se, rozdíl proti situaci v udělování Nobelových cen.

Zbývá se ještě zmínit, že od varšavského kongresu 1983 je udělována také Nevanlinnova cena za význačné příspěvky matematických aspektů informatiky. Těto pocty se letos dostalo A. Razborovovi z moskevského Stětklova institutu.

V Kyotu odeznělo celkem 15 hlavních hodinových přednášek, 145 45minutových vyzádaných přednášek v 18 sekcích (matematická logika a základy matematiky, algebra, teorie čísel, geometrie, topologie, algebraická geometrie, Lieovy grupy, reálná a komplexní analýza, operátorové algebry a funkcionální analýza, teorie pravděpodobnosti a matematická statistika, parciální diferenciální rovnice, obyčejné diferenciální rovnice a dynamické systémy, matematická fyzika, kombinatorika, matematické aspekty informatiky, výpočetní metody, aplikace matematiky v jiných vědách, historie a vyučování matematiky) a 620 krátkých sdělení. Hlavní přednášky se konaly vždy dopoledne, byly samozřejmě přenášeny do několika sálů a druhý den dopoledne opět pro-

mítány pomocí videa. O spektru hlavních přednášek si lze nejlépe utvořit úsudek z jejich seznamu, a to v pořadí, jak byly odpředneseny:

K. UHLENBECK (Texas), *Applications of nonlinear analysis in topology*

S. MORI (Kyoto), *Birational classification of algebraic threefolds*

A. FLOER (Berkeley), *Elliptic methods in variational problems*

Y. IHARA (Kyoto), *Braids, Galois groups and some arithmetic functions*

S. COOK (Toronto), *Computational complexity of higher type functions*

A. J. MAJDA (Princeton), *The interaction of nonlinear analysis and modern applied mathematics*

S. BLOCH (Chicago), *Recent work on motifs*

R. B. MELROSE (Massachusetts), *Pseudodifferential operators, corners and singular limits*

G. LUSZTIG (Massachusetts), *Intersection cohomology methods in representation theory*

B. L. FEIGIN (Moskva), *The conformal field theory from the view of the cohomology theory of Lie algebras*

A. VARCHENKO (Moskva), *Multidimensional hypergeometric functions and their appearance in conformal field theory, algebraic K-theory, algebraic geometry etc.*

L. LOVÁSZ (Budapest), *Geometric algorithms and geometry*

V. JONES (Berkeley), *Von Neumann algebras in mathematics and physics*

YA. G. SINAI (Moskva), *Hyperbolic billiards*

G. MARGULIS (Moskva), *Dynamical and ergodic properties of subgroup actions on homogeneous spaces with applications to number theory*

Během kongresu se konala řada aktivit. Neformální semináře, besedy o výuce matematiky či prodejní výstava matematických knih a časopisů všech možných nakladatelství. Počínaje Springerem, Academic Pressem, . . . , až po pro mne zcela neznámá jména producentů matematické literatury. V každé expozici množství propagačního materiálu (například Springer vydal speciální číslo *Mathematical Inteligencer* věnované Japonsku a kongresům), drobných suvenýrů a dalších lákadel. O využití počítačů a matematických programů nemluvě. Stánky našich nakladatelství Academia či Alfa jsem v Kyotu nenalezl.

Řekl bych, že vše bylo promyšleno do nejmenších detailů. Vydání speciálních aršíků se známou k této příležitosti, velká expozice fotografií barevných fraktálů, ukázky tradiční japonské kultury a folkloru, až po ty nejmenší detaily ukazující na pozornost a pohostinnost pořadatelské země. A právě ta spolu s úžasnou japonskou péčí

a ochotou byla pro mne největším zážitkem v seznámení se s japonskými lidmi. Psát o naprosté japonské preciznosti a přesnosti, o jejich dopravě, o organizaci práce a vůbec o vztahu k práci, to by byla kapitola sama pro sebe. Nevím, jak velkým tempem nám utíká japonská technika, ale v oblasti slušnosti, pohody a chování lidí se nám bohužel Japonci vzdálili podstatně.

Zájem veřejnosti a vůbec propagace matematického kongresu byly rovněž na vysoké úrovni. To nemluvíme pouze o novinových článcích či každodenním zpravodajství na několika (z mnoha) televizních kanálech či o účasti vysokých činitelů a ministrů na slavnostním zahájení celého kongresu. Přinejmenším celé Kyoto vědělo o kongresu. Fieldsovy medailisty a vysokou matematickou reprezentaci přijal sám japonský císař s chotí ve své tokijské rezidenci.

Před i po mezinárodním kongresu se konalo v Japonsku celkem 24 různých satelitních konferencí z různých oborů. Sám jsem se zúčastnil Mezinárodní konference o teorii potenciálu ICPT 1990, která se uskutečnila 30. srpna – 4. září v Nagoyi. O ní zde nechci psát, pouze bych se rád zmínil, že jedním z přednášejících byl i J. S. Hwang z Tajvanu. Název jeho přednášky „On the falsity of Riemann's hypothesis“ vzbudil zaslouženou pozornost téměř všech 200 účastníků. Hwang totiž tvrdil, že vyvrátil jednu z nejstarších a dnes asi nejslavnějších matematických hypotéz, tzv. Riemannovu domněnku o nulových bodech funkce ζ .

Co říci na závěr? Novým prezidentem Mezinárodní matematiké unie pro další čtyřleté období byl zvolen J.-L. Lions z Francie a příští mezinárodní matematický kongres se bude konat ve švýcarském Curychu (ten vyhrál v konkurenčním boji s východoevropskou Sofií a příliš žhavým Tel Avivem) již v roce 1994. Maně si při této příležitosti vzpomínám na myšlenku uspořádat kongres v té době v Praze. Popravdě řečeno si to vůbec neumím představit. Kolik úsilí a energie mnoha našich matematiků bychom museli využít, přičemž japonské profesionální organizace a pohostinnost celého jejich národa bychom asi stěží dosáhli. Co bychom tedy my mohli přihodit na druhou misku vah? Neodvažuji se dát jakoukoli odpověď. Proto nakonec spíše jednu otázku, kterou jsem si v duchu několikrát položil — májí vůbec nějaký smysl setkání tolika matematiků z mnoha i navzájem si již dnes nerozumějících oblastí? Není to pouze společenská událost? Podpoří a ovlivní mezinárodní matematické kongresy třeba jako v minulosti nějakým způsobem další rozvoj matematiky?

Jaroslav Lukeš